

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/16/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4420205145
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4420205145.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: Q. C., nar. XX. XX. XXXX a V. C., nar. XX. XX. XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, deti rodičov: I. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom V., X. XXXX/XX/A a F. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., G. C. XXX, o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 7. septembra 2021 č. k. 11P/187/2020-69 v spojení s opravným uznesením zo dňa 16. septembra 2021 č. k. 11P/187/2020-77 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v spojení s opravným uznesením) súd prvej inštancie zmenil rozsudok OS Nové Zámky č. k. 7P/93/2018-21 zo dňa 04. 07. 2018 v časti výživného na maloleté deti: Q. C., nar. XX. XX. XXXX a V. C., nar. XX. XX. XXXX tak, že vyživovaciu povinnosť otca zvýšil na mal. Q. zo sumy 100 eur mesačne na sumu 100 eur mesačne a na mal. V. zo sumy 80 eur mesačne na sumu 130 eur mesačne od 01. 01. 2001 (I.). Zročné výživné na mal. Q. za obdobie od 01. 01. 2021 do 31. 08. 2021 vo výške 560 eur zaviazal otca zaplatiť v splátkach po 50 eur spolu s bežným výživným až do vyrovnania pod stratou výhody splátok od vykonateľnosti rozsudku (II.). Zročné výživné na mal. V. za obdobie od 01. 01. 2021 do 31. 08. 2021 vo výške 240 eur je otec povinný zaplatiť v splátkach po 50 eur spolu s bežným výživným až do vyrovnania pod stratou výhody splátok od vykonateľnosti rozsudku (III.). Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (IV.).

1.1. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil zákonnými ustanoveniami - § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine, ako aj zisteným skutkovým stavom.

1.2. Matka sa návrhom podaným dňa 25. 11. 2020 domáhala, aby bolo zvýšené výživné na maloleté deti na sumu 250 eur a 150 eur od podania návrhu. Svoj návrh odôvodnila tým, že obaja synovia rastú, dospievajú, ich náklady a ošatenie rastú primerane ich potrebám a sú vyššie ako v čase rozhodovania o výživnom pred 2,5 rokom. Maloletý Q. má 16 rokov a navštevuje 2. ročník Gymnázia v V., pričom v čase pôvodného rozhodovania bol žiakom základnej školy. Maloletý V. má X rokov a navštevuje 3. ročník ZŠ, pričom jeho výdavky sa zvýšili v súvislosti so školskou dochádzkou a bol mu odporučený strojček na zuby.

X.X. Z. bolo o výživnom rozhodované rozsudkom OS Z. I. pod č. XP/XX/XXXX-XX zo dňa XX. XX. XXXX, ktorým bolo manželstvo rodičov rozvedené a súd schválil dohodu rodičov, podľa ktorej maloleté deti C.: Q., nar. XX. XX. XXXX a V., nar. XX. XX. XXXX boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na ich výživu na každé dieťa 100 eur mesačne. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13. 07. 2018. V tom čase matka bola zamestnaná a dosahovala priemerný mesačný príjem 705,43 eura. Otec bol v tom čase dobrovoľne nezamestnaný a chodil na brigády. Obaja rodičia ďalšie vyživovacie povinnosti nemali.

1.4. Súd skonštatoval, že v danom prípade k zmene pomerov došlo tak na strane maloletých detí, ako aj na strane rodičov. Na strane maloletých detí sa od posledného rozhodovania o výživnom zvýšili potreby hlavne v súvislosti so školskou dochádzkou, tiež potreby na oblečenie, stravu, obuv, hygienické potreby. Maloletý Q. navštevuje 3. ročník strednej školy a mal. V. 4. ročník ZŠ. Matka vyčíslila výdavky na mal. Q. v priemere 320 eur mesačne na mal. V. na sumu 200 eur mesačne. Otec výšku výdavkov nenamietal. V súčasnej dobe matka je v riadnom pracovnom pomere a dosahuje mesačný čistý príjem 897,53 eura a poberá rodinné prídavky na dve maloleté deti vo výške 51 eur mesačne. Ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá. Býva s maloletými deťmi v rodinnom dome, kde náklady na bývanie má vo výške 220 eur mesačne.

Pokiaľ ide o pomery na strane otca, tento je zamestnaný v riadnom pracovnom pomere a dosahuje priemerný čistý príjem 1 112,57 eura. Býva s priateľkou a jej dvomi maloletými deťmi v rodinnom dome, ktorý vlastní. Náklady na bývanie má otec vo výške 181,19 eura mesačne. Okrem toho spláca hypotéku vo výške 312 eur. Priateľka otca je zamestnaná a dosahuje priemerný mesačný zárobok 984 eur. Ani jednému z rodičov od poslednej úpravy výživného ďalšia vyživovacia povinnosť nepridbala.

1.5. Súd skúmal odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj osobné zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov a dospel k záveru, že návrh matky, čo do základu je dôvodný, a preto zvýšil výživné na mal. Q. na sumu 170 eur mesačne a na mal. V. na sumu 130 eur mesačne od 01. 01. 2021.

Súd za dôvodné považoval potreby mal. Q., a to výdavky vo výške 200 eur na stravu, čo je 6,66 eura na deň, na oblečenie v priemere 200 eur, školské potreby spolu s poplatkami 15 eur, telefón 10 eur, hygienické potreby 15 eur. Posilňovňa 20 eur, náklady spojené s alergiou a zdravotnými problémami 10 eur. Čiastka pripadajúca na bývanie pre maloletého je 73 mesačne, a tak celkové náklady na maloleté dieťa sú vo výške 393 eur mesačne.

Za odôvodnené potreby mal. V. súd považoval mesačné výdavky na stravu vo výške 100 eur, čo je 3,33 eura na deň, oblečenie v priemere 50 eur, školské potreby s poplatkami 10 eur, telefón 10 eur, hygienické potreby 10 eur, náklady na prípadné zdravotné problémy 10 eur, družina eur, čiastka pripadajúca na bývanie pre maloletého je 73 eur mesačne. Celkové náklady na maloleté dieťa sú vo výške 273 eur mesačne.

Súd pri rozhodovaní o výživnom zohľadnil aj príjem matky, ktorý je vyšší od posledného rozhodnutia, avšak je potrebné uviesť, že matka okrem pravidelného financovania potrieb maloletých detí sa na ich výžive podieľa aj osobnou starostlivosťou. Súd zohľadnil aj skutočnosť, že otec sa s maloletými deťmi riadne stretáva a prispieva im na vreckové, hlavne staršiemu synovi a mladšiemu zaplatil 2x družinu.

1.6. Podľa názoru súdu je otec schopný prispievať na výživu maloletých synov celkovo sumou 300 eur mesačne zo svojho čistého mesačného príjmu 1 112 eur bez ohrozenia svojho životného minima a dotknutia jeho životnej úrovne. Pokiaľ otec zaplatí na výživné vo výške 300 eur zo svojho priemerného čistého zárobku, zostane mu 812 eur, čo je o 593,94 eura viac ako je živné minimum podľa zákona. Zvýšené výživné je tak primerané veku a potrebám maloletých detí, pričom určené výživné zohľadňuje aj životnú úroveň rodičov maloletých detí, ktorá by mala byť približne rovnaká a tiež schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov.

1.7. Súd zvýšil výživné od 01. 01. 2021, a vzhľadom na to otcovi vznikol za obdobie od 01. 01. 2021 do 31. 08. 2021 nedoplatok na mal. Q. vo výške 560 eur a na mal. V. vo výške 240 eur, ktorý súd povolil otcovi zaplatiť v splátkach po 50 eur mesačne na každé dieťa spolu s bežným výživným.

1.8. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním otec maloletých detí, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dôvodil tým, že odvolanie podáva z dôvodu, že jeho príjem nie je postačujúci na úhradu výživného v súdom stanovenej výške a na úhradu jeho všetkých životných nákladov. Žiada o zohľadnenie skutočnosti, že po odchode zo spoločnej domácnosti dohodou o vyporiadaní BSM bezplatne prenechal svoj podiel v rodinnom dome bývalej manželke, v ktorom býva aj spolu s maloletými deťmi, a tým znížil jej finančné zaťaženie, ktoré by vzniklo v prípade, ak by vyporiadanie nehnuteľnosti riešili dohodou a vyporiadaním BSM, pričom v tom prípade by došlo k predaju nehnuteľnosti alebo k tomu, že by ho musela vyplatiť jeho podiel v rodinnom dome, čo by zvýšilo jej výdavky. Na druhej strane, jemu vznikli vyššie životné náklady, nakoľko si musel zabezpečiť pre seba bývanie. Je potrebné brať do úvahy, že až doteraz platil výživné vo výške 100 eur na každého syna a to z dôvodu uzavretia ústnej dohody s bývalou manželkou, pričom táto dohoda zohľadňovala skutočnosť, že jej bezodplatne prenechal jeho spoluvlastnícky podiel v rodinnom dome, kde býva s maloletými deťmi.

2.1. Poukázal tiež na to, že je potrebné zohľadniť skutočnosť, že pracuje na týždňové turnusy mimo svojho domova, kde mu zamestnávateľ prepláca diéty vo výške 190 až 220 eur mesačne v spojitosti s počtom odpracovaných dní v mesiaci. Súd pri určení výšky vyživovacej povinnosti vychádzal z jeho príjmu 1 112,57 eura, pričom v tejto sume sú zahrnuté aj uvedené diéty, ktoré spotrebuje na zvýšené náklady mimo domova.

2.2. V rozhodnutí neboli zohľadnené náklady na stravovanie v spoločnej domácnosti s priateľkou, kde prispieva na stravovanie vo výške 150 eur mesačne.

3. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý má za to, že súd vychádzal z odôvodnených potrieb maloletých detí, ako aj zo zárobkových schopností oboch rodičov. Od posledného rozhodovania o výživnom sa výdavky na maloleté deti zvýšili a je toho názoru, že je v schopnostiach a možnostiach otca prispievať na výživu oboch maloletých detí celkovo v sume 300 eur z jeho mesačného príjmu vo výške 1 112 eur. Navrhol preto rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny potvrdiť.

4. K podanému odvolaniu otca sa písomne vyjadrila i matka maloletých detí, ktorá považuje napadnutý rozsudok za vecne správny. Je toho názoru, že súd rozhodol na základe dôkladného prešetrovania pomerov oboch rodičov a na základe predložených pokladničných dokladov - výdavkov, ktoré ako matka maloletých detí predložila súdu s podrobným prehľadom výdavkov. Preukázala tým, že oproti poslednému určeniu výživného sa zvýšili jej náklady s výživou jej maloletých detí, ktoré fyzicky vyrástli, čím sa zvýšili výdavky súvisiace so štúdiom, školou, stravou a oblečením. Otec v podanom odvolaní neuvádza, akú výšku výživného je ochotný na maloleté deti platiť. Pokiaľ otec poukazuje na dohodu o vyporiadaní BSM, toto považuje za vyslovene účelové tvrdenie, pretože otec opustil dve maloleté deti a rodinu a vybudoval si počas trvania manželstva ďalší rodinný dom v obci O., kde sa presťahoval so svojou milenkou. Z dohody o vyporiadaní BSM jasne vyplýva, že rodinný dom, v ktorom žije s maloletými deťmi, zostáva v jej výlučnom vlastníctve, pričom otec maloletých detí takisto nadobudol do výlučného vlastníctva rozostavaný rodinný dom v obci O. a viacero motorových vozidiel, z čoho jednoznačne vyplýva, že podmieňovať výšku výživného na maloleté deti takýmto argumentom je výslovne zo strany otca účelové už aj z dôvodu, že mu po rozvode manželstva nezostal žiaden úver, ani žiadna nesplatená pôžička. Pripomenula, že otec bol počas trvania manželstva od roku 2011 do roku 2020 dobrovoľne nezamestnaný, na chod rodiny v tom období až do jeho odsťahovania zo spoločnej domácnosti v roku 2017 prispieval iba sporadicky, čo odôvodňoval skutočnosťou, že financuje rozostavaný rodinný dom v obci O.. Životnú úroveň otca maloletých detí aj po zohľadnení príspevku na domácnosť vo výške 150 eur je na oveľa vyššej úrovni ako životná úroveň jeho maloletých detí.

5. K vyjadreniam matky, ako aj kolízneho opatrovníka sa vyjadril otec maloletých detí, ktorý uviedol, že odvolanie nepodal z dôvodu, že by nechcel maloletým deťom platiť, pretože by im dal aj posledné. Maloletému Q. zaplatil vodičský preukaz a za každým mu dá aj nejaké vreckové. Maloletému V. kúpil nový mobilný telefón. Odvolal sa z dôvodu, že s matkou maloletých detí sa dohodol ohľadom platenia a dohoda by sa mala dodržiavať. K námietke matky, že neuviedol výšku výživného, ktorú je ochotný platiť, táto bola určená pri rozvodovom konaní a bola prispôbená skutočnosti, že matke maloletých detí zanechal celý dom aj so zariadením, s dvorom a záhradou, bez nároku na finančné vyrovnanie. Nebola zároveň zaťažená žiadnou pôžičkou a nemusela platiť podnájom ako on. Pokiaľ ide o rodinný

dom, ktorý mu zostal po rozvode manželstva, bola postavená základná doska približne v hodnote 5 000 eur. Jeho životná úroveň je taká, že žije v rozostavanom nedokončenom dome, kde nemajú ani záhradu, dvor a plot, ani zariadenie. Splácajú pôžičky a maloleté deti berie na dovolenku aj z posledných peňazí alebo si požičia od rodičov, len preto, aby niekam išli. Pokiaľ by matke maloletých detí v rokoch 2011 až 2020 neprispieval sporadicky, nedokázal by si našetriť 5 000 eur a do domu a domácnosti bez jej príspevku kúpil napr. nový kotol v hodnote 1 000 eur, klimatizáciu 1 100 eur a každoročne chodili na dovolenky. Pozemok, na ktorom stojí rodinný dom, v ktorom bývali spoločne, zakúpil ešte za slobodna, pred uzavretím manželstva. Následne ho matke maloletých detí (v hodnote 30 000 eur) daroval.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas a oprávnenou osobou - otcom maloletého dieťaťa (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce, bez ohľadu na rozsah a dôvody podaného odvolania (§ 65 CMP), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca je nedôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny a je dôvodné ho potvrdiť (§ 387 ods. 1 CSP).

7. Predmetom konania je návrh matky na zvýšenie výživného na mal. Q. C., nar. XX. XX. XXXX a na mal. V. C., nar. XX. XX. XXXX, naposledy určeného rozsudkom OS Nové Zámky č. k. 7P/187/2020-21 zo dňa 04. 07. 2018, a to zo sumy 100 eur na sumu 250 eur mesačne u mal. Q. a zo sumy 80 eur na sumu 150 eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu.

Súd prvej inštancie podanému návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté deti čiastočne vyhovel a vyživovaciu povinnosť otca zvýšil u mal. Q. na sumu 170 eur a na mal. V. na sumu 130 eur mesačne, počnúc od 01. 01. 2021 a zároveň vyčíslil zameškané výživné na obe maloleté deti z titulu zvýšenia výživného.

8. Predmetom odvolacieho konania s prihliadnutím na odvolacie námietky otca je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloleté deti a s tým súvisiaci výrok o zročnom výživnom.

9. Podľa § 387 odsek 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, príp. doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

10. Odvolací súd nezistil v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP).

11. Podľa § 62 odseky 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možnosti a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti pritom súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Všeobecne platí, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi ako na strane výživou oprávneného, tak aj na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom

nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie a to i potrebami odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa sám, schopnosti starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napr. súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať im výživu. Na strane povinného rodiča sa skúmajú schopnosti, možnosti, majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného, ako i vyživovacia povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je teda vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

13. Podľa ustálenej súdnej praxe, rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, je povinný prispievať na výživu svojich detí sumou vo výške 20% až 30% z jeho netto príjmu, zohľadňujúc odôvodnené potreby toho-ktorého dieťaťa, s tým, že výživou dieťaťa, na ktorú obidvaja rodičia prispievajú, sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa.

14. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

15. Podľa § 78 odsek 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

16. V zmysle ust. § 78 Zákona o rodine v spojení s ust. § 157 CMP predstavuje práve zmena pomerov hmotno-právnu podmienku pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom. Zmena pomerov musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov.

17. Tým, že predmetom konania v danej veci je práve zmena rozhodnutia o výživnom na maloleté dieťa, súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní vychádzal z ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý jasne definuje dôvody majúce za následok zmenu rozhodnutia o výživnom. Za takéto v zmysle citovaného zákonného ustanovenia treba považovať zmenu pomerov, či už na strane rodičov alebo maloletých detí, musí ísť pritom o podstatnú zmenu pomerov. Úlohou súdu pri rozhodovaní o zmene výživného je preto zistiť, či a v akom smere došlo k zmene pomerov od ostatného rozhodnutia o výživnom, v prípade kladného zistenia túto zmenu premietnuť do výšky výživného. K inštitútu výživného pre maloleté dieťa treba pristupovať ako k bazálnemu právu dieťaťa, na ktorom sa majú podieľať obaja rodičia. V zmysle § 28 Zákona o rodine je súčasťou rodičovských práv a povinností najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. V zmysle tohto zákonného ustanovenia je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti, a naopak, deťom sa zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Tento zaručený princíp ochrany práv teda zahrňuje zo strany rodičov zabezpečenie podmienok materiálnej i nemateriálnej povahy k tomu, aby sa dieťa mohlo dostatočne rozvíjať. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tie sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti k svojim deťom podľa kritérií uvedených v § 62 ods. 2 Zákona o rodine.

18. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správne právnemu záveru, keď konštatoval zmenu pomerov tak na strane maloletých detí, ako aj na strane oboch rodičov. V konaní bolo nesporne

preukázané, že naposledy bola vyživovacia povinnosť otca na maloleté deti určená rozsudkom OS Nové Zámky č. k. 7P/932018-21 zo dňa 04. 07. 2018, ktorým bolo manželstvo rodičov rozvedené a zároveň schválená dohoda rodičov o úprave práv a povinností rodičov na čas po rozvode k maloletým deťom C.: Q., nar. XX. XX. XXXX a V., nar. XX. XX. XXXX, ktoré sa na čas po rozvode zverili do osobnej starostlivosti matke a otec sa zaviazal prispievať na ich výživu sumou po 100 eur na každé dieťa. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13. 07. 2018. V čase rozhodovania matka dosahovala priemerný mesačný príjem 705,43 eura a otec bol dobrovoľne nezamestnaný a privyrábal si na brigádach. Obaja rodičia ďalšie vyživovacie povinnosti nemali. V súčasnej dobe je matka zamestnaná a dosahuje priemerný čistý mesačný príjem 897,53 eura a poberá rodinné prídavky na dve maloleté deti vo výške 51 eur. Býva v rodinnom dome, ktorý nadobudla po vyporiadaní BSM spolu s maloletými deťmi. Mesačné výdavky na bývanie vyčíslila na sumu 220 eur. Otec je v súčasnej dobe v riadnom pracovnom pomere a dosahuje priemerný mesačný príjem 1 112,57 eura. Býva v rodinnom dome, ktorý je v jeho vlastníctve so svojou priateľkou a jej dvomi maloletými deťmi. Náklady na bývanie otec vyčíslil na sumu 181,19 eura a spláca hypotéku vo výške 312 eur mesačne. Jeho priateľka dosahuje priemerný mesačný zárobok 984 eur. Obaja rodičia ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemajú.

Súd prvej inštancie považoval za odôvodnené náklady na potreby mal. Q. výdavky v sume 200 eur na stravu, 50 eur na oblečenie, školské potreby s poplatkami 15 eur, telefón 10 eur, hygienické potreby 15 eur, posilňovňa 20 eur, náklady spojené s alergiou a zdravotnými problémami 10 eur, čiastka pripadajúca na bývanie pre maloletého 73 eur mesačne, čo predstavuje celkové náklady na mal. Q. vo výške 393 eur mesačne.

Za odôvodnené potreby na mal. V. súd považoval mesačné výdavky na stravu 100 eur, oblečenie v priemere 50 eur, školské potreby s poplatkami 10 eur, telefón 10 eur, hygienické potreby 10 eur, náklady na zdravotné problémy 10 eur, družina 10 eur a čiastka pripadajúca na bývanie pre maloletého 73 eur. Celkové náklady na maloleté dieťa súd vyčíslil na sumu 273 mesačne.

Otec v priebehu konania, ale ani v podanom odvolaní nespochybňoval výšku výdavkov a nákladov u oboch maloletých detí, preto súd vychádzal z týchto mesačných výdavkov u maloletých detí a túto skutočnosť nepovažoval za spornú. Na uvedených nákladoch sa musí vo väčšej miere podieľať práve otec, ktorý dosahuje priemerný mesačný príjem 1 112,57 eura, ktorý zárobok je dostatočný na platenie výživného v stanovenej výške, ako aj na pokrytie jeho osobných výdavkov. Matka vo väčšej miere vyživovaciu povinnosť otca vyvažuje svojou osobnou starostlivosťou, avšak sčasti sa aj ona na výživnom na obe maloleté deti podieľa. Je potrebné zdôrazniť, že od predchádzajúceho rozhodnutia, kedy súd rozhodoval o vyživovacej povinnosti otca na mal. Q. a na mal. V., došlo k zmene pomerov tak na strane rodičov, ako aj na strane maloletých detí. Na strane maloletých detí sa podstatne zvýšili potreby v súvislosti so školskou dochádzkou, mal. Q. je študentom strednej školy, ale aj ich kultúrnym a spoločenským vyžitím, o čom svedčí nárast ich celkových nákladov, ktoré boli vyčíslené na mal. Q. na sumu 393 eur mesačne a na mal. V. na sumu 293 eur mesačne, ktoré otec nespochybňoval. Výrazná zmena pomerov nastala aj na strane otca, ktorý bol v čase posledného rozhodovania dobrovoľne nezamestnaný, privyrábal si na brigádach a v súčasnej dobe poberá priemerný mesačný príjem 1 112,57 eura a na strane matky došlo tiež k čiastočnému nárastu príjmu (zo sumy 705,43 eura na sumu 897,53 eura). Keďže životná úroveň maloletých detí má participovať na životnej úrovni svojich rodičov, pokiaľ súd prvej inštancie pristúpil k zvýšeniu vyživovacej povinnosti otca na obe maloleté deti, je jeho záver správny, keď dospel k správne právne záveru, že od posledného rozhodnutia súdu prvej inštancie a určení vyživovacej povinnosti otca došlo k zmene pomerov, tak na strane maloletých detí, ako aj na strane povinného rodiča. Pokiaľ otec v podanom odvolaní namieta, že pracuje na týždňové turnusy mimo domova a na stravovacie náklady mu zamestnávateľ prepláca diéty 190 až 220 eur mesačne, čo bolo zahrnuté do jeho celkového príjmu (1 112,57 eura), je potrebné uviesť, že pri určení vyživovacej povinnosti sa do príjmu povinného rodiča zohľadňujú aj benefity z pracovného pomeru, ako sú cestovné náklady. Aj keď sa v zmysle Zákonníka práce cestovné náhrady síce nepovažujú za súčasť mzdy, v zmysle koncepcie Zákona o rodine sa na strane povinného rodiča skúmajú jeho celkové zárobkové a majetkové pomery. Pokiaľ preto súd prvej inštancie vychádzal z príjmu otca, v ktorom boli započítané aj takéto finančné benefity (diéty), ide o faktor, ktorý určuje životnú úroveň povinného rodiča. Z uvedeného dôvodu táto námietka pri určovaní výšky príjmu, z ktorého súd prvej inštancie rozhodoval o zvýšení vyživovacej povinnosti otca, nie je dôvodná.

19. Otec napokon v podanom odvolaní namieta tú skutočnosť, že nebolo zohľadnené, že po odchode zo spoločnej domácnosti dohodou o vyporiadaní BSM prenechal svoj podiel v rodinnom dome bývalej manželke (matke maloletých detí), kde v súčasnej dobe aj býva s maloletými deťmi, a tým znížil jej finančné zaťaženie v prípade, že by ho musela vyplácať z podielu v rodinnom dome. Na druhej strane, jemu vznikli vyššie životné náklady, keď musel zabezpečiť pre seba bývanie. Práve touto dohodou bola podmienená aj výška výživného 100 eur na každé z detí z dôvodu, že matke maloletých detí bezodplatne prenechal svoj spoluvlastnícky podiel v rodinnom dome, kde matka s maloletými deťmi býva.

K uvedenému odvolací súd dodáva, že dohoda o vyporiadaní BSM je okolnosť, ktorá z hľadiska rozhodovania súdu o zvýšení výživného je bez právneho významu. Otec v podanom odvolaní uvádza len tú skutočnosť, že na základe dohody o vyporiadaní BSM prenechal svoj podiel matke maloletých detí, v ktorom býva s maloletými deťmi, a to bezodplatne. Na druhej strane, matka v podanom vyjadrení k odvolaniu uvádza, že v rámci dohody o vyporiadaní BSM otec takisto nadobudol do svojho výlučného vlastníctva rozostavaný rodinný dom v obci O. a viacero motorových vozidiel a po rozvoze manželstva mu nezostal žiaden úver, ani žiadna nesplatená pôžička. Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov je špecifickým druhom spoluvlastníctva, kde sa podľa zákona vychádza z právnej fikcie, že každý z manželov vlastní celú vec patriacu do BSM. Ak teda dohodou o vyporiadaní BSM prípadne dôjde k tomu, že jeden dom zostáva jednému z manželov a druhý dom zostáva druhému manželovi, má sa za to, že manželia sa vyporiadali tak, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov však nadobudne podstatne nižšiu hodnotu na majetku, akú vlastnili pred vyporiadaním BSM, keďže počas trvania BSM vlastnili všetok majetok patriaci do BSM. U manželov nejde o príjem, ani o zisk, ale len o ekvivalent (o zníženie majetku oproti stavu pred vyporiadaním BSM) toho, čo pri vyporiadaní BSM každý z manželov stráca. Pri rozhodovaní súdu o výživnom, resp. o zvýšení vyživovacej povinnosti preto uvedená dohoda rodičov maloletých detí o vyporiadaní BSM je bez právneho významu a nemôže mať vplyv na prípadnú zmenu pomerov, ktorá odôvodňuje potom aj zmenu rozhodnutia o stanovení predchádzajúceho výživného.

20. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

21. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania súd vychádzal z ust. § 52 CMP a rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).